

På lørdag åbner skolemuseet »Den gamle skolestue" i nye lokaler i Horsens

Tekst: Chr. Rimestad

Foto: Lene Sorensen

- Man sidder jo og bliver helt nostalgisk. Konstaterer Ernst Tinggaard, da han har sat sig ved katederet i »Den gamle skolestue" og kigger ud over de tre rækker af umagelige skolepulte.

Nostalgien er forståelig nok. For rummet fortæller ikke kun et stykke dansk skole-historie. Det er også en bid af Ernst Tinggaards egen fortid. Han var nemlig fra 1948 til 1971 lærer

Allégades skole i Horsens, hvor »Den gamle skolestue" nu har fået permanente lokaler.

Ernst Tinggaard er med i den lille gruppe af pensionerede lærere , som de seneste uger har brugt masser af timer på at gøre det lokale skole-museum klar til den officielle åbning lørdag. Færdige bliver de ikke, men det har nu heller aldrig været meningen. For det at indrette et helt museum er ikke noget, som kan kl ares sådan lige i en håndvending.

Danmarks eneste

Flytningen af »Den gamle skolestue" til Allégades skole er på sin vis et eventyr med en lykkelig slutning.

Det hele startede i 1974, da Danmarks Lærerforening havde 100 års jubilæum. Lokalt blev der samlet materialer ind på skolerne til en udstilling, som trak et uventet stort publikum. Det satte meget naturligt gang i tankerne om en permanent udstilling, men der var ikke penge til det.

Endnu et tiår skulle for der for alvor skete noget. I 1984 blev Tordenskjoldsgades skole lukket som folkeskole. Ved oprydningen blev det Mart, at en masse historiske effekter ville gå tabt, hvis der ikke skete et eller andet.

En initiativgruppe blev nedsat med fhv. byrådsmedlem Knud V. Rasmussen,

rer Børge Jensen, museumsinspektør Ole Schiørring, lærer Niels Kolind og skolekonsulent Jens Houmann. Og så blev der ellers samlet ind i større stil.

Resultatet er blevet Danmarks første og hidtil eneste museum for købstads-skolen . Etablissement som en del af Horsens Museum, men i praksis selvstændigt fungerende.

Nyferneriseret gulv

Den første tid havde skolemuseet lokaler på Borgerskolen (nu Midtbyskolen). Derpå fulgte en tid på Kildegades skole. Og nu er adressen så Allégade 4.

Allerede i 1985 kunne der opbygges en skolestue, som den så ud i 1930erne. Siden har talrige elever på skolerne i Horsens på deres egen krop prøvet, hvordan det var at gå i skole, da deres bedsteforældre var børn.

Det har været en populær aktivitet, og »Den gamle skolestue« står da også med Nyferneriseret gulve i de nye lokaliteter i Allégade. Men hertil kan nu føjes andre lokaler, hvor der bl.a. vil blive indrettet en udstilling, som fortæller om købstads-skolernes historie.

Masser af minder

Skolemuseet har fået den sydlige halvdel af forbygningen mod Allégade . I stue-etagen er "Den gamle skolestue" indrettet, og her er også kontor og arkivrum. På første sal er udstillings-lokalet og et depotrum. Og helt oppe under taget er der plads til skolebøger m.v.

- Da vik fik pillet panelerne ned i det gamle klasselokale, dukkede den gamle tavle, der er malet direkte på væggen , frem igen, fortæller Jens Houmann.

Ernst Tinggaard husker også lokalerne.

- Det var her, de yngste klasser holdt til. Selv underviste jeg mest i de æl foregik i bagbygningen.

Minder er der masser af.

- Dengang var der jo ikke automatik til at styre ind- og udringningen. Så en af skolens medarbejdere havde til opgave at sørge for, der

Også den gamle konge har sin plads i "Den gamle skolestue". Ernst Tinggaard (t. v.) og Jens Houmann er i gang med at hæ nge billeder op.

blev ringet på de rigtige tidspunkter. En gang imellem skete det, at strømmen svigtede. Så foregik ringningen med en mælkeklokke ud af vinduet.

Fortidens fysik

Ovenpa er det Kaj Risborg og Aage Hansen, som udveksler minder. Kaj Risborg var tidligere fysiklærer på Borgerskolen og

fysiklærer på Søndermarksskolen . Nu er de begge pensionister og har tid til at pusle om skolemuseets samling af fysik-instrumenter.

I skabene er gemt mange underlige ting og sager, som med garanti vil kalde de genkendende smil frem hos mange ældre. Og på et bord star en stor dampmaskine, som en tidligere elev i 1929 gav til Borgerskolen.

- Vi måtte aldrig røre den, fortæller Kaj Risborg. Kun en enkelt gang om året, nemlig til jul, blev den startet. Det var en opgave, som A. P. - viceinspektør Adler Petersen - stod for.

Klenodierne i samlingen er en række instrumenter, som den nu knap 80-årige Aage Vandel selv fremstillede, da han i 1930erne blev ansat som fysiklærer på Hattingskolen. Dengang var undervisningen udelukkende teori. Men Aage Vandel forstod, at meget læres bedst, når det ses i praksis, så han konstruerede selv en masse instrumenter, der var med til at give for bl.a. elektricitetens muligheder og forbrændings- motorernes virkemåde.

Den første computer

I tal har skolemuseet i dag omkring 25.000 effekter, alt sammen registreret efter de regler, museer bruger.

- Indtil nu har vi kun samlet ind systematisk fra skolerne, fortæller Jens Houmann. Det, vi har fået fra private, er noget, folk selv er kommet med.

Det har gået som en rød tråd gennem arbejdet, at også nutiden vil om nogle fa år være fortid. Derfor har skolemuseet f. eks. sikret sig den første computer - en PET - som skolevæse

net i Horsens fik. Og de Commodore 64'ere, som nu er på vej til at blive afløst af PC'ere, vil også blive mindet med et eksemplar i Allégade.

Den samme filosofi ligger bag udstillingen, der vil fylde lokale på første sal ved abningen på lørdag. Titlen er »Tirsdag den 14. november 1989.. På denne dag fotograferede lærere på de enkelte skoler i Horsens en ganske almindelig hverdag. Billederne bruges nu til udstillingen. Derefter går de i museets arkiv og kan i al fremtid give et indblik i skole- livet anno 1989.

Åbningsdagen

Åbnings-festlighederne på lørdag starter kl. 13.00, hvor de indbudte gæster er inviteret. Borgmester Henning Jensen foretager den officielle indvielse.

Fra kl. 14.30 er alle velkomne. I »Den gamle skolestue« er der den første halve times tid undervisning af en 5. klasse. Fra kl. 15.00 causerer Jens Houmann over »Billeder i undervisningen" fra 1930 til i dag. Kl.15.30 fortæller Niels Kolind om nogle af museets gamle ting og sager. Og den sidste time - fra kl.16.00 til 17.00 - vises der nogle skolehistoriske film.

På mandag er der abent hus fra kl.19.00 til 21.00. Og allerede onsdag kommer de lokale lærer-pensionister på besøg.

- Vi har åbent efter aftale, ikke kun for skoleklasser, men også for foreninger, fortæller Jens Houmann. Desuden håber vi at kunne holde åbent ved specielle lejligheder, f.eks. under Landsstævnet.

Venne-forening

De nye lokaler giver også mulighed for at starte den venne-forening, som længe har stået på Ønskesedlen. Der er dels brug for økonomisk støtte , dels for en hjælpende hånd med de mange praktiske opgaver.

For selv om et par af lokalerne i Allegades skole nu er indrettet til officiel brug, fortæller et enkelt blik pa stakken af flyttekasser i depotrummene, at der stadig er masser at tage fat pa.